

Fysik 1 – SI-systemet, ”tumregeln”, hantering av STORA och små värden

1. Tabellen nedan visar några storheter, deras beteckningar och SI-enheter.

Fyll i det som saknas i tabellen.

(3/0/0)

Storhet	Beteckning	Enhet
Massa		
	s	
		m/s
		s
		K

2. En fysiklärare ska bestämma volymen hos ett rätblock.
Måtten bestäms via olika mätningar till:

Höjd: 0,43216 m

Bas: 0,2 m

Djup: 2 m

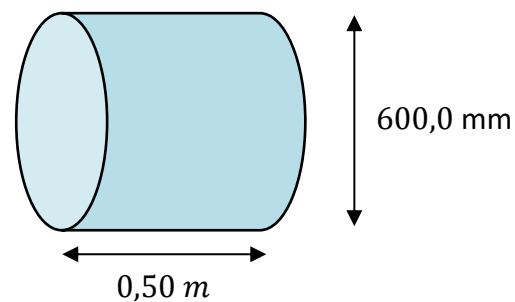
Hur stor är volymen hos rätblocket?

(1/0/0)

3. En cylinder har måtten enligt figuren:

Bestäm cylinderns volym.

(2/0/0)

4. Jordens massa brukar anges vara $5,97 \cdot 10^{24}$ kg.
Månens massa anges på Wikipedia vara $7,34 \cdot 10^{22}$ kg.

a) Hur många gånger större är Jordens massa jämfört med Månens? (1/0/0)

b) En formel för att bestämma densiteten hos ett föremål är

$$\rho = \frac{m}{V}$$

där ρ är föremålets densitet, m är föremålets massa och V är föremålets volym.

Jordens radie är (i genomsnitt) 6371 km.

Bestäm Jordens densitet. *Glöm inte enhet!* (1/1/0)

5. Mattias tittar på en fysikuppgift ifrån läroboken:

"En kula hänger i ett 0,90 m långt snöre. Med snöret spänt för vi kulan åt sidan så att den hamnar 0,40 m högre än utgångsställningen. Sedan släpper vi kulan. Hur hög hastighet får kulan när den passerar utgångsställningen?"

Mattias tycker det verkar konstigt att det skriver 0,90 och 0,40 i stället för bara 0,9 och 0,4, som väl betyder exakt samma sak.

Förklara för Mattias skillnaden mellan att skriva 0,90 och 0,9 i en räkneuppgift i fysik. (1/1/0)

6. En formel för att bestämma den inåtriktade kraften, F Newton (N), hos ett föremål som väger m kg, rör sig med hastigheten v m/s och rör sig i en cirkelrörelse med radien r är:

$$F = \frac{mv^2}{r}$$

Elektronen i en väteatom kan enligt vissa modeller sägas röra sig cirkulärt.

En elektron har massan $9,11 \cdot 10^{-31}$ kg och rör sig enligt modellen med hastigheten 2,2 Mm/s.

Hur stor blir cirkelbanans radie r om kraften är 83 nN?

(0/2/0)

7. För en satellit som håller en cirkulär omloppsbanan där omloppstiden är T sekunder och hastigheten är v m/s samt omloppsbanans radie är r meter runt en planet med massan M kg gäller följande båda samband

$$v = \frac{2\pi r}{T}$$

$$v^2 = G \frac{M}{r}$$

(G är den allmänna gravitationskonstanten, $G \approx 6,67 \cdot 10^{-11}$)

Hastigheten v är samma i båda sambanden.

Månen rör sig runt Jorden med en omloppstid på ungefär 28 dygn.

Utgå från att Jordens massa är $5,97 \cdot 10^{24}$ kg

Hur långt ifrån Jorden befinner sig Månen?

(0/1/2)